

Pamoka „Saugus komunikavimas virtualioje erdvėje“

Pamokos eiga

Išvadinė dalis (*demonstruojamos pateiktys – 1 priedas*)

- Mokytojas pristato temą „Komunikavimas virtualioje erdvėje“ ir uždavinį.
- Mokiniam demonstruojama **2 skaidrė**, kurioje internetas sulyginamas su miestu ir gyventojais jame (Ko gero, jūs jau esate susipažinę su interneto galimybėmis ir esate Interneto miesto gyventojai. Šis miestas, kaip ir kiti didieji miestai, turi savo parduotuves, gatves, gyventojus). Akcentuojama, jog kaip ir realiame gyvenime, taip ir internete reikia laikytis tam tikrų taisyklių, elgtis protingai bei atsakingai.
- Demonstruojama **3 skaidrė** ir mokiniam pateikiami klausimai (organizuojama trumpa diskusija):
 - Jei Jus gatvėje sustabdytų nepažįstamas ir pasakytų „Eime už kampo, duosiu 10 eurų“.
 - Kaip Jūs elgsitės?

Pagrindinė dalis

- Mokytojas demonstruoja **4 skaidrę** ir klausia moksleivių, ar žinomos jiems šios piktogramos. Šioje dalyje mokytojas trumpai apibūdina kiekvieną įrankį ir paklausia vaikų, kodėl jiems įdomu naudotis šiais įrankiais.
- Iškeliamą problema, kodėl informacija virtualioje erdvėje plinta taip greit? Mokiniai skatinami išsakyti savo mintis. Demonstruojama **5 skaidrė**. Mokiniam akcentuojama, jog prieš skelbiant bet kokią informaciją internete reikia pagalvoti, kokią informaciją skelbs. Ar norėtų, kad ją matytų tėvai? Jei ne, tai ar verta skelbti.
- Demonstruojama **6 skaidrė**, klausiamą mokinių, ką galima buvo pakeisti, kad informacija nepasiektų tiek daug gavėjų? Nurodomi galimi informacijos sklaidos nustatymai, garantuojantys, jog informacija pasieks tik tuos, kam ji skirta. Taip pat aptariamas ir informacijos skelbimo tikslas (pvz.: dingę šuniukas ar kviečiu penktadienį į gimtadienio vakarėlį) bei gavėjų skaičius. Pabrėžiama, jei jau informacija yra išplitusi, pakeisti privatumo nustatymai neįleis informacijos susigrąžinti atgal.

Išdalintoms priemonėms: socialinio profilio anketa bei padedami profilio paveikslėliai (2 ir 3 priedai).

- Duodama užpildyti socialinio tinklo anketa, nekomentuojama, kam to reikia. Jei mokiniai klausia, koku tikslu pildoma, „išsisukama“ nuo atsakymo. Mokiniai įklijuoja ir pasirinktą profilio paveikslėlį (**7 skaidrė**).
- Pagiriami tie mokiniai, kurie klausė, kokiais tikslais renkami asmeniniai duomenys. Perspėjama, jog internete dažnai prašoma užpildyti įvairių anketų, nurodant privačius duomenis. Patariama anketos nepildyti, jei nėra aišku, koku tikslu tie duomenys bus panaudoti. Dažniausiai su anketomis susiduriama registruojantis socialiniuose tinkluose. Toliau kartu su visais aptariami šie aspektai (**8 – 9 skaidrės**):
 - Ar savo profilyje panaudojote tikrą vardą ar slapyvardį?
 - Kodėl nusprendėte naudoti tikrą vardą arba slapyvardį?
 - Ar nurodėte tikrą adresą? Arba tikrą telefono numerį?
 - Kodėl palikote neužpildytus kai kuriuos laukus?
 - Ar tikėtės užmegzti kontaktus su panašių interesų žmonėmis?
 - Kaip pasirinkote savo profilio nuotrauką?
 - Kokią žinią perteikia pasirinkta nuotrauka?
 - Kurias sritis padarytumėte prieinamas ir kam? (privatumo nustatymai)
 - Tik man
 - Tik draugams
 - Draugų draugams
 - Visiems

Šios dalies tikslas yra didinti suvokimą apie privačios informacijos skelbimą. Kokią informaciją skelbti, kokios ne. Diskutuojama dėl įvairių nuomonių, kad vaikai suprastų rizikas ir sugebėtų užkirsti joms kelią.

- Peržiūrimas filmukas <http://uk.sheep.live.eu/en/fairytales/be-kailio-subtitrai> bei kartu su vaikais diskutuojama šiais klausimais (**10 skaidrė**):
 - Apibūdinkite nuotrauką/paveiksluką, kurią paskutinį kartą įkėlėte į internetą?
 - Ar esate į internetą sąmoningai įkėlęs intriguojančią nuotrauką asmens, kuris jums nepatinka?
 - Ar pažįstate asmenį, kuris kada nors yra prašęs internetu pasidalinti nuogą kūną atvaizduojančiomis nuotraukomis? Ar Jūsų draugas yra susitikęs su tuo asmeniu prieš tai akis į akį, ar tai buvo nepažįstamas žmogus, susisiekęs internetu?
 - Kur jūs dažniausiai žiūrite intriguojančias nuotraukas ar filmukus apie kitus žmones? Kaip jūs manote, ar tie asmenys žino, kad tokios nuotraukos ar vaizdo įrašai apie juos yra skelbiami internete? Kaip jūs manote, ar tiems asmenims patinka tai, kad intriguojančios nuotraukos/filmukai apie juos yra skelbiami internete?

Šio pokalbio tikslas, jog vaikai suvoktų, kokias nuotraukas galima skelbti, kokių ne. Taip pat užsiminti, jog netinkama nuotrauka gali būti ir patyčių internete priežastis.

Jei diskusija nesivysto, galite pasidalinti savo patirtimi apie įkeltą nuotrauką, reakciją į ją bei pasekmes.

- Pasiūlykite mokiniams pažaisti profilio žaidimą (**11 skaidrė**) (<http://www.socialweb-socialwork.eu/content/modules/profilbilderspiel/>). Mokiniai tai gali daryti individualiai, galima demonstruoti ir ekrane, o jei diskusijos užsitęsė, galima leisti tai atlikti ir namie.
- Toliau su vaikais kalbama, kaip elgtis, jei bendraudamas internete patiri patyčias (**12 skaidrė**). Paaiškinama, kur kreiptis (**13 skaidrė**), kai susiduriama su interneto rizikomis ir grėsmėmis (saugesnio interneto centras, pagalbos linija, karštoji linija). Trumpai apibūdinamos tarnybos, į kurias galima kreiptis norint gauti patarimą. Karštoji linija skirta informavimui apie netinkamą ar nelegalų turinį internete. Pagalbos linija pataria, kaip saugiai naršyti internete, ką daryti, susidūrus su netinkamais kontaktais, patyčiomis, išsigandus. Mokiniai skatinami neprisidėti prie patyčių apie jas nutylint bei patariama, kaip jiems elgtis (**14 skaidrė**).
- Už netinkamą elgesį internete baudžiama. Labai trumpai supažindinama su galima atsakomybe už netinkamą elgesį internete (**15 skaidrė**).

Apibendrinimas, refleksija

- Apibendrinama, ko buvo mokytasi šią pamoką, akcentuojami pagrindiniai aspektai.

Išdalunami refleksijos lapeliai (4 priedas).

- Refleksija. Paduodamas lapelis su klausimais, pateikiami klausimai apie išmoktos medžiagos suvokimą, neformaliai vertinimas pamokos turinio išmokimas.